

PARLEM-NE

JOAN SOLÀ

“D'aquí mig any” (i 3)

Hem caracteritzat la construcció que serveix per assenyalar el moment futur en què tindrà lloc un esdeveniment (*D'aquí una estona he de lliurar aquest article*) i la que delimita un espai temporal durant el

qual s'esdevindrà (*D'aquí/D'avui a Tots Sants em toca fer vint articles*). La primera normalment funciona sense la preposició *a*, al revés de la segona, però els diccionaris les igualen (amb *a*). Hi afegirem alguna cosa útil.

Des del diccionari de Fabra fins al *DIEC-2* tenim l'expressió *dins* (o *dintre*) (*de*) *x temps*, que voldria dir el següent: «ocurrència en un temps comprès entre els seus moments inicial i final. *En èpoques reculades dins l'edat mitjana*. // No més enllà de tal distància, de tal durada, de tal quantitat, etc. *Lliurar una cosa dins un termini convingut. Dins d'una dècada, la població haurà augmentat molt*». Observin que el darrer exemple coincideix clarament amb el valor de la nostra primera expressió, i potser és per això que diversos llibres d'estil s'esforcen a precisar-ne la diferència; per això i perquè molts senten *dins/dintre* com a no (o com a menys) genuí.

Però sobretot avui s'interfereix perillosament amb la nostra expressió la construcció amb *en*. En casos com els següents (tret dels mitjans de comunicació) crec que caldria substituir-la per la nostra: «Les nostres línies estan ocupades. *En breus moments us atendrem*», «Acabo de sortir d'una reunió i *en cinc minuts* en tinc una altra»,

«Les obres començaran *en poques setmanes*», «*En trenta segons* juguem a l'enigmàrius». No vol dir que no hi hagi una construcció amb *en* correcta, però crec que té un valor duratiu, no pas puntual: *En cinc minuts els posarem al dia sobre els esports* vol dir que només necessitem cinc minuts per fer-los-en cinc cèntims, no pas que ho farem *d'aquí cinc minuts*.

Segons Coromines (*DECat*, III: 723-724), el nostre gir *d'aquí x temps* és «segurament més idiomàtic» sense *a*, a diferència del castellà i el francès. Doncs bé: en castellà sembla que l'expressió és (molt) poc usada, i en tot cas duria *a*, segons els dos únics autors que l'esmenten (Cuervo i Moliner). I en francès les obres més completes en aquest terreny (els manuals de Grevisse i de Hanse, en les últimes edicions, 2008 i 2000, respectivament) donen l'expressió de valor puntual com a existent amb *à* o (encara més sovint i en certs casos exclusivament) sense *à*, i ells no s'hi posen cap pedra al fetge: «*D'ici à 8 ou 10 jours, j'espère [...] faire partir [...] ce travail*» (Stendhal), «*Le monde d'ici peu connaîtra une nouvelle tuerie*» (L. Daudet). També l'expressió que delimita un temps o un espai és trobadissa en francès sense *à*: *D'ici après-demain, j'auré [...] réalisé qu'il est mort* (Curtis), *D'un chateau l'autre* (títol d'un llibre de Céline; aquest cas, però, és malvist pels gramàtics).

Acabats els tres articles, en trobo un de Carles Riera sobre el mateix tema (a *Llengua Nacional*, 61): és prou interessant però no m'obliga a canviar ni una línia del que he dit.*

Molts senten 'dins/dintre' com a no (o com a menys) genuí

MOTACIONS

MÀRIUS SERRA

Pertinaç?

Els llocs comuns són un càncer del llenguatge perquè el deixaten. Una de les modalitats més habituals és el tàndem nom-adjectiu. Unes pluges torrencials, per exemple. O un esforç titànic. Juro pels déus de la pluja que, en plena crisi del *Prestige*, el TN Migdia va obrir dient: “Un remolcador de l'autoritat portuària està fent un esforç titànic per evitar-ne el naufragi”. Titànic i naufragi? Vaig pensar que era ben trist que ni el ressò de la tragèdia del *Titànic* no evités el clixé. Durant el franquisme, la nit era obscura (per als desafortunats) i la sequera pertinaç, una parelleta que va fer molta fortuna. Pertinaç vol dir obstinat. És un adjectiu notable -del llatí *pertinere*, equivalent a estendre's, pertànyer- que ha desaparegut amb la mateixa pertinàcia que va aparèixer. La prova és que ni l'actual sequera sostinguda no l'ha ressuscitat. Una vegada li van preguntar a Jorge Luis Borges quina era la seva màxima aspiració com a escriptor. La resposta de Borges és un lema contra l'estultícia dels llocs comuns: “la meua màxima aspiració com a escriptor és ajuntar paraules que mai abans no hagin estat juntes”. No és poca cosa. Volem polítics pertinaços treballant sota una pluja pertinaç.*

A peu de pàgina

NOVA COL·LECCIÓ

Eumo emprèn la publicació de la col·lecció 'Al Dia'

L'editorial Eumo obre nous horitzons i publica la col·lecció *Al Dia*, una antologia de textos sobre qüestions d'actualitat adreçada especialment als lectors dels diaris d'informació general. Cada títol ofereix elements informatius i interpretatius que permeten ampliar el coneixement sobre el camp que es tracta, al mateix temps que faciliten la creació d'una opinió pròpia. La col·lecció arrenca amb aquests quatre títols: *L'esclat de l'est*, on el periodista Llibert Ferrer narra la

fase terminal del comunisme soviètic, des de la *perestroika* fins al règim de força de Putin; *L'Islam, un veí per conèixer*, en què l'autora, Claude Carcenac, ens ajuda a conèixer i entendre millor la cultura del món islàmic; *Serveis i servituds digitals*, en què Josep Lluís Micó i Pere Masip fan una anàlisi dels avantatges i inconvenients del món digital, i, *I després de la globalització?*, de Joan Tugores, en què l'autor ens apropa al fenomen de la globalització i obre un debat sobre com influirà en la nostra economia i la nostra cultura. L'objectiu dels editors és publicar quatre o cinc tí-

tols a l'any, però aquest 2008, com a llançament, n'apareixeran més.

HOMENATGE

Jaume Fuster serà recordat avui, en el desè aniversari de la seva mort
Jaume Fuster (a la foto) va néixer a Barcelona l'any 1945 i va morir a

AVUI

l'Hospitalet de Llobregat l'any 1998. Amb motiu del desè aniversari de la seva mort, l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC) li retrà un homenatge a l'Espai 1 de la Biblioteca Jaume Fuster de Barcelona. L'acte començarà a les 18 h amb la inauguració de l'exposició bibliogràfica de l'autor, que serà seguida de la lectura d'una selecció dels seus textos. A les 19 h començarà una taula rodona sobre la seva obra, que serà moderada per Guillem-Jordi Graells i en la qual intervindran Pep Albanell, Josep Gifreu, Jaume Pérez Montaner i Joan Solà.

AVUI

INAUGURACIÓ S'inaugura l'exposició 'Ramón Llull i l'encontre entre cultures'

Ahir es va inaugurar a Rabat, al Marroc, l'exposició *Raimundus, christianus arabicus. Ramón Llull i l'encontre entre cultures*, una exposició organitzada per l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed), sobre la figura del mallorquí i el paper clau que va tenir en el diàleg

entre religions a la seva època. La mostra presenta, entre d'altres, 32 obres de Llull procedents de col·leccions particulars i del Centre de Documentació Ramon Llull de la UB, així com dos portolans del segle XIV cedits per l'Institut Cartogràfic de Catalunya. A l'acte d'inauguració -encapçalat pel president de la Generalitat, José Montilla, i la ministra de Cultura marroquina, Touria Jabrane Kratyief-, l'escriptora Najat El Hachmi (últim premi Llull) va fer un discurs sobre els vincles que hi ha entre Catalunya i el Marroc, en què va remarcar la importància del diàleg.